

Tegevuse teema: Vestlus: "Kellele on mida tarvis töötamiseks?"

Tegevuse eesmärk: Laste sõnavara rikastamine, täpsustamine, klassifitseerimine, harjutada lapsi vastama küsimusele terve lausega.

PEDAGOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K/5758-18

Kasvataja etteval-

mistus tegevuseks: 1) Ekskursioon õmblustöökotta ja kööki (tut-
vumine koka tööga).

2) Ohutada ruum, toolid kahte titta, vastavalt
laste arvule.

Õppeabinõud: 2 lauda toolide ees, ühel laual kinnikaetult:
koolimüts, vihk, aabits, pliiats, tindipott,
sulepea koos sulega, penaal, ranits.
Sõrmkübar, nöel, käärid, niidirull, sentimeeter,
rätsepakriit, triikraud, riidepuu, löiked.
Vahustaja, vahukulp, riiv, löikelaud, kulp.

Tegevuse kava: 1. Sissejuhatus.
2. Vestlus küsimuste abil: kooliõpilase õppeva-
henditest, koka ja õmbleja töövahenditest.
3. Uute mõistetega tutvustamine, nagu: penaal,
ranits, sentimeeter, vahustaja, löikelaud.
4. Töövahendite klassifitseerimine.
5. Mõistatuste esitamine lastele töövahendeist.

Laste organiseerimine: Lapsed istuvad toolidel, väiksemad ja
rahutumad eespool.

Kasvataja: Ist une sirgelt, seljad vastu tooli seljatuge (jälgin,
et kõik korraldused täidetakse). Asetame käed põlve-
dele.

TEGEVUSE KAIK/:

ENSV VABARIIKLIK
ÕPETAJATE TEADUSINSTITUUT
Kooli Metoodiline Keskus

57

Lapsed, minul siin laual on mitmesuguseid asju. Ma näitan neid nüüd teile, Teie aga ütelge minule, kuidas neid asju nimetatakse. See, kes teab, tõstab käe. Igaüks, keda ma küsin, katsub vastata terve lausega, nii et kõik teised aru saavad.

K. (näitan vihku) Mis see on? (vihk)

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K15788-18

Kes tarvitab vihku? (kooliõpilane)

Mida teeb õpilane vihuga? (õpil. kirjutab vihku)

(näitan aabitsat) Mis see on? (aabits)

Kes tarvitavad aabitsat? (lapsed, kes ei oska veel lugeda)

Mida teevad lapsed aabitsaga? (õpivad lugema)

Õigus, a abitsast õpivad lapsed lugema.

(Näitan tindipotti) Mis see on? (tindipott)

Mis on tindipotis? (tint)

Kes tarvitavad tinti? (õpilased)

Mida tehakse tindiga? (kirjutatakse)

Mida on veel tarvis tindiga kirjutamisel? (sullepead)

Kas ainult sullepead? (sulge)

Et saaks kirjutada, on vaja sullepead ja sulge.

Millega veel kirjutatakse? (pliiatsiga, kriidiga, värviga)

Kus õpilased hoiavad oma pliiatseid ja sullepäid? (penaaalis, karbis)

Miks? (et oleks korralikum, pliiatsiots ja sulleots ei puruneks, leiab kohe üles kui tarvis)

Aga mida veel kooliõpilane vajab? (laste vastus)

Kõiki neid asju, mida õpilane vajab koolis, nimetame koolitarvete. kordame!

(Näitan koolimütsi) Mis see on? (koolimüts)

Kes kannavad peas niisuguseid mütsi? (õpilased)

Miks? (et kõik teaksid, kes on õpilane)

Kui teie lähete sügisel kooli, siis panete ka pähe niisugused ilusad kooli mütsid.

(Näitan ranitsat) Mis see on? (koolikott)

See on kooliõpilase ranits.

Mis sellega tehakse? (õpilane paneb sinna kooliasjad)

Ranitsasse paneb õpilane oma koolitarbed.

Miks ? (sellepärast, et tal on neid parem koolikanda, raamatud ja vihud ei määrdu)

Millega veel õpilased kannavad koolitarbeid ? (portfelliga)

Mida teie omale soovite, kui kooli lähete ? (portfelli)

Mina sooviksin endale ranitsat. Mis te arvate, miks ma ranitsat soovin ? (ei tea keegi)

Mina sooviksin endale ranitsat sellepärast, et siis ma saan kõndida tänaval sirgelt, känd ei väsi ega hakka külmetama külma ilmaga. Siis teile jäävad ilusad sirged seljad ja koolipingis on teil kerge istuda sirgelt.

Tõuseme üles ja näitame, kui sirgelt me lähme kooli, kui meil kõigil on ranitsad seljas, kõnnime kohapeal. (marss kohapeal toolide vahel.)

Kui teie kooli lähete, siis paluge isa ja ema, et nad teilegi ostaks ranitsa.

(Näitan nöela) Mis see on ? (see on nöel)

Kellele on vaja nöela igapäev om-a töö juures ? (õmblejal, rätsepal)

Õigus! õmbleja ja rätsep tarvitavad igapäev nöela.

Aga mida teevad õmblejad nöelaga ? (õmblevad)

Mida õmbleja õmbleb ? (kleite, pesu jne.)

Aga mida peab veel olema, et õmmelda saaks nöelaga ? (niit)

Õigus! Aga mis see on ? (näitan niidirulli)

Mis värvi niit on niidirullil ? (must)

Mis värvi niiti veel olete näinud ? (lapsed nimetavad mitmeid värve)

(Näitan sõrmkübarat) Mis see on ? (sõrmkübar)

Kes tarvitab sõrmkübarat ? (õmbleja, rätsep)

Miks ? (Muidu sõrmel on valus, kui torkab)

Õigus! Sõrmkübar kaitseb sõrme nöelatorgete eest.

(Näitan kääre) Mis need on ? (käärid)

Kes tarvitab kääre ? (rätsep, õmbleja)

Mida ta teeb kääridega ? (õmbleja lõikab riidet)

Kuidas õmbleja saab teada, kui suure kleidi ta peab riidest lõikama ? (võtab mõõtu)

Millega ta võtab mõõtu ? (sentimeetriga)

Mis õmbleja siis teeb ? (löike paberist)

(Näitan löiget) Mis see on ? (löige)

Mille löige see on ? (krae, varruka)

Millega ta joonistab löiget riidele ? (rätsepa kriidiga)

Mis õmbleja siis teeb ? (löikab joont mööda välja)

Kui kleit on valmis õmmeldud, mis siis kleidiga tehakse?
(triigitakse)

Millega triigitakse ? (elektritriikrauaga)

Kuhu asetatakse siis kleit ? (riidepuule)

Miks ? (et kleit ei kortsuks)

Missuguseid töövahendeid te veel nägite õmblustöökojas ?
(elektriõmblusmasin, elektrikäädrid)

Miks õmblustöökojas kasutatakse elektriõmblusmasinat ja elektrikääre ? (saab kiiremini töötada)

Need kõik siin on õmbleja töövahendid.

(Näitan vahukulpi) Mis see on ? (vahukulp)

(Näitan kulpi) Mis see on ? (Kulp)

Mille poolest nad sarnanevad ? (pikk varss)

Mille poolest nad erinevad ? (ühel põhi kumer, teisel lame,
üks aukudega, teine aukudeta)

Mida tehakse kulbiga ? (tõstetakse suppi)

Mida tehakse vahukulbiga ? (riisutakse vahtu)

Miks on vahukulbil augud ? (vaht jääb kulbile, vedelik nõrgub ära)

Kes tarvitab kulpi ja vahukulpi ? (kokk)

(Näitan vahustajat) Mis see on ? (vahustaja)

Mida sellega tehakse ? (lüüakse vahule muna)

(Näitan riivi) Mis see on ? (riiv)

Mis sellega tehakse ? (riivitakse)

Mida riivitakse ? (porgand, kaalikas, peet, juustu, kartuleid)

Kes tarvitab riivi ja vahustajat ? (kokk)

(Näitan lõikelauda) Mis see on ? (Leivalaud)

Seda lauda nimetatakse lõikelauaks.

Kes tarvitab lõikelauda ? (kokk)

Missuguseid lõikelaudu te nägite köögis ? (leiva, liha, kala)

Kuidas meie need lauad ära tunneme ? (kirjutatakse nimed peale)
(Näitan leiva lõikelauda) Mis sellel laual lõigatakse? Kes
oskab lugeda ? (leiba)

Need kõik on koka töövahendid.

Kas keegi veel tunneb mõnda koka töövahendit, mis nimetamata jäi?
(lapsed vastavad)

Kuid nüüd Peeter, palun tule siia ja vali nende asjade seast
välja kõik töövahendid, mida tarvitab õmbleja. Valitud töövahendid
aseta kõrvallauale ja nimeta kõikide töövahendite nimetused. Ütle
julgelt, tugeva häälega, et me kõik kuuleksime.

Meie teised aga jälgime hooliga, kas Peeter valib õiged tööva-
hendid ja nimetab neid õige nimetusega.

(Peeter valib sõrmkübara, nõela, niidirulli, käärid, sentimeetri
triikraua, riidepuu).

Õigus ! Peetril on hästi meelde jäänud. Ta on tähelepanelik
olnud.

Nüüd Mari, palun tule sina ja vali välja koolitarbed, mida tar-
vitab kooliõpilane.

(Mari valib vihu, ranitsa, tindipoti, raamatu, sullepea, sulle,
pliiatsi, penaali)

Õigus ! Ka sina teadsid hästi.

Nüüd tuleb aga Mall ja valib välja kõik koka töövahendid. Palun
Mall tule !

(Mall valib vahustaja, vahukulbi, kulbi, riivi, lõikelaua)

Ka Mall teadis hästi. Palun istu.

Need on koka töövahendid.

Kas teie lapsed veel teate mõnda koka töövahendit, mis nimetama-
ta on ? (lapsed nimetavad)

Nüüd me nägime, et kui tahetakse hästi töötada, peab igal tööta-
jal olema hulk töövahendeid. Töövahendeid peab korralikult hoidma
ja peale tarvitamist asetama oma endisele kohale tagasi.

Aga nüüd ma annan teile 4 mõistatust laualolevaist tööva-
hendeist. Vaatame, kes on hästi nupukas ja saab aru millest ma
räägin.

Mõista, mõista, mis see on ?

1. Kübar on, kuid peas ei kanta ? (sörmkübar)
2. Kaks otaa, kaks sõrmust, nael keskel. (käärid)
3. Ise paljas, aga teistele õmbleb riideid ? (nõel)
4. Vaikne söber, kuid jutustab palju . (raamat)

Teadsite hästi. Järgmisel korral annate teie minule mõista-
tusi ja mina lahendan.

Nüüd aga tõuseme vaikselt ja läheme saalist. Riietume ja lähme
öue.

ESV VABARIIGI
Kooli- ja
ÕPETAJATE Keskministeeriumi
TÄIENDUSINSTITUUT
Keskabinett